

13/10/2015

BR. 407

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

ENERGETSKA UNIJA

ČETIRI MOGUĆA EPILOGA

STR 1-3

Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs

Evropska energetska unija:

Četiri moguća epiloga

BRISSEL - Energija je postala kamen temeljac Evropske unije, kao što je svojevremeno na osnovama Evropske zajednice ugalj i čelnik rođena Evropska zajednica, prethodnica EU. Međutim za razliku od bezmalo svih drugih sektora privrede, roba i usluga, jedino još nije izgrađeno jedinstveno evropsko tržište energije, komentariše portal Politico.eu.

Stoga je nova Evropska komisija, odmah po svom ustoličenju pre sedam meseci, pripremila masivnu agendu zakonodavstva da bi pre kraja 2016. godine učvrstila projekat formiranja energetske unije. Zamisao je da se uklone sve fizičke i regulatorne prepreke slobodnom protoku električne energije, gasa i nafte unutar ovog bloka zemalja.

POSTULATI: Energetska unija zasnovana je na pet postulata kojima teži : **energetskoj bezbednosti**, pri čemu se u prvi plan ističe smanjenje zavisnosti od snabdevanja ruskim gasom, **formiranju unutrašnjeg tržišta energije**, **smanjenju potrošnje**, odnosno povećanja efikasnosti u potrošnji energije, **dekarbonizaciji** i s tim u vezi podsticanja **istraživanju i inovacijama** u tehnologije čistije proizvodnje energije.

REALIZACIJA: „Vlada“ EU je pripremila listu od 43 tačke koje moraju biti implementirane pre okončanja mandata ove Komisije 2019. Počev od redizajniranja evropskog tržišta električne energije i boljeg povezivanja elektroenergetskih prenosnih i gasnih transportnih mreža između zemalja članica, preko davanja većih prava potrošačima energije, stvaranja evropske strategije za utečniji prirodni gas (LNG) i pronalaženja novih snabdevača gasom, do formulisanja mesta obnovljivih izvora u evropskom energetsom miksu za narednu

dekadu i formulisanje klimatske politike jednim glasom ... Potpredsednik Evropske komisije kome je poveren ovaj ključni resor, Slovak Maroš Šefčovič naglašava za Politico da je bilo veoma lako dogovoriti se oko prioriteta, ali je pravi smisao postići da svaka od članica sagleda šta dobija energetsom unijom, „a tu će rasprava biti veoma vrela“.

CRVENE LINIJE: Iako ključne bitke oko formulisanja, odbrane i usklađivanja pozicija vezanih za konkretne nacionalne i objedinjene evropske energetske strategije tek predstoje, crvene linije neslaganja se već kristališu oko nekih konkretnih projekata. Na primer: Da li je pametno investirati u nove LNG terminale, ako je ruski gas i dalje jeftiniji? Ima li uopšte smisla sklapati nove ugovore sa novim snabdevačima od Turkmenistana do Maroka, ako se EU opredeljuje za smanjivanje udela fosilnih goriva u miksu? Zašto bi potrošači u Francuskoj i Španiji, energetske stabilnim državama, finansirali gradnju gasovoda radi transporta regasifikovanog LNG-a od španskih terminala, preko Francuske do Evrope?

Da li Komisiji treba dozvoliti uvod u dugoročne komercijalne ugovore o kupovini gasa između evropskih kompanija i spoljnih snabdevača, što forsiraju centralno evropske države, poput Poljske, dok je Nemačka protiv? Jasno, zato što velike nemačke kompanije mogu da sklope znatno povoljnije ugovore od istočnoevropskih sa, na primer, Gazpromom. S druge strane, istočnoevropske države nisu sklone forsiranju obnovljivih izvora. Zelena energija ne otvara mnogo radnih mesta, dok subvencije dodatno opterećuju inače nategnute državne budžete.

POBEDNICI I GUBITNICI:

Nemačka neće imati mnogo koristi od postulata energetske sigurnosti, jer već ima širok spektar opcija u snabdevanju gasom, dok će spajanjem prenosnih elektroenergetskih mreža obezbediti sebi slanje viškova „zelene energije“ proizvedene na severu zemlje u južne industrijske države - koristeći „pravo prenosa“ preko Poljske i Češke.

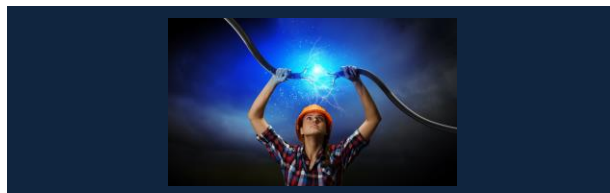
Velika Britanija je već dobro povezana sa kontinentalnim EU državama, podmakla je u realizaciji cilja smanjenja emisija CO2 i u investiranju u napredne energetske tehnologije, ali će, kao i Nemačka, iskoristiti puteve koje izvozu njene energije obezbede pravila interkonekcije evropskih nacionalnih elektroenergetskih i gasnih mreža.

Poljska po svoj prilici neće postići ključni cilj koji je motivisao njenog tadašnjeg premijera, a sadašnjeg predsednika Saveta Evrope Donalda Tuska da prvi prošle godine sugerise ideju energetske unije - zajedničko pregovaranje sa spoljnim (Rusija, Gazprom) snabdevačima energentima. Ipak, moguće je da će Komisija dobiti pravo da preko suda ospori međuvladine ugovore, ako tu bude velikog nesklada.

Portugaija ima dobro izbalansiran izvor snabdevača naftom i gasom i dobro je spojena sa Španijom, ali je zbog nepostojanja interkonekcija između Španije i Francuske bez pravih integracionih veza sa širim EU tržištem električne energije. U tome očekuje dobitak od energetske unije.

ŠTA JE NOVO: Na prvi pogled, ne mnogo toga. Energetska unija podseća na stare energetske i klimatske ciljeve, sa novim pakovanjem i maštovitim novim imenom. Na primer, jedan od ključnih postulata formiranja jedinstvenog tržišta energije je prvobitno trebalo da se realizuje još 2014. Osim toga, energetska unija ne zamenjuje postojeće ugovore unutar EU, što znači da zemljama ostaje pravo konačne reči pri formulisanju nacionalnog energetskog miksa. Tako će Francuzi moći da zadrže svoje nuklearke, a Poljaci da otvaraju nove termoelektrane na uglj.

U ČEMU JE ONDA NOVINA: Brisel i nacionalni zvaničnici tvrde da sada postoji „jaka politička volja“ iza projekta Energetske unije; pa, mali koraci, koje Komisija čini oko raznih inicijativa mogu da izazovu pozitivne povratne efekte, objašnjava jedan istočnoevropski sagovornik portala Politico. Tako je, na primer, Evropskoj agenciji za saradnju energetske regulatora, dato veće ovlašćenje u usklađivanju rada nacionalnih regulatora. S druge strane, Komisija je na putu da dobije pravo da učestvuje u formulisanju međuvladinih energetskih ugovora sa ne-EU državama pre njihovog sklapanja.

KALENDAR je pomalo nejasan jer većina konkretnih predloga još nije najavljena.

Novembar 18: Maroš Šefčovič bi trebalo da predstavi prvi tzv. izveštaj o sprovođenju projekta energetske unije, što je predviđeno da postane redovna godišnja praksa. Za sada nije jasno hoće li imenovati i zemlje koje kasne, ili će se izveštaj ograničiti na postignute rezultate.

2016: Komisija treba da izađe sa većinom predloga zakonodavstva, koji potom treba da nađu prolaz kroz Evropski parlament i prestonice svih zemalja članica. Biće potrebno oko dve godine da zakonodavci i vlade odluče o konačnom obliku zakona. Neka od pitanja koja će biti obuhvaćena ovom legislativom su nadgledanje sigurnosti snabdevanja električnom energijom i gasom, kao i o novom dizajnu tržišta električne energije. Takođe i strategija snabdevanja utečnijem prirodnim gasom, revidirana direktiva o obnovljivoj energiji za 2030, kao i izmenjena direktiva o energetskej efikasnosti.

Dugoročno: Evropska komisija bi trebalo da ima izgrađene temelje energetske unije do isteka mandata „vlade“ Žana Kloda Junkera, 2019. godine. S obzirom da se delovi ovog mozaika tek počinju da sklapaju, nije jasno za sada koliko će čitav ovaj projekat da košta.

Longer term: The Commission would like to have the energy union's foundations in place by the time Juncker leaves office in 2019. As the pieces of the puzzle are only beginning to come together, it's still not clear how much it will all cost.

MOGUĆE OPCIJE - prema briselskom *think-tank* Bruegel:

- 1: Ako su EU države spremne da izgube malo da bi dobile više, onda je *bona fide* energetska unija moguća.
- 2: Ako se EU države odluče na borbu da nametnu svoj stav po svakom predlogu, energetska unija ne bi imala čvrste osnove.
- 3: Ako „istomišljenici“ unutar EU budu blokovski branili svoje stavove, energetska unija će dobiti formu krpljavine regionalnih pristupa.
- 4: Ako se članice budu čvrsto držače prava koja im daje ugovor o formiranju EU, nastavljajući da unutar svojih granica traže energetska rešenja, a sarađuju samo tamo gde vide jasnu korist, energetska unija će doživeti krah.

Jalove EU "Preporuke" o proizvodnji gasa i nafte iz škriljaca

BRISSEL - Preporuke Evropske komisije nisu uspele ni u najmanjoj meri da navedu zemlje članice EU na promenu nacionalnih regulativa vezanih za primenu kontroverzne tehnologije hidrauličnog drobljenja škriljaca radi proizvodnje

**Friends of
the Earth
Europe**

**food&water
europe**

nafte i gasa, konstatovale su dve evropske ekološke grupacije, Prijatelji zemlje Evrope i Food & Water Europe. U izveštaju sa sugestivnim naslovom „Fracking biznis (po običaju)“, ove dve organizacije navode da je naftnim i gasnim kompanijama prepušteno i dalje da same nadgledaju najteže posledice ovakvog načina proizvodnje nafte i gasa. EK je 2014. objavila Preporuke i zatražila od zemalja članica da implementiraju minimum principa vezanih za primenu ove tehnologije u roku od šest meseci, uz najavu da će Komisija proveriti kako je postupljeno posle 18 meseci.

Blue&Green.tomorrow

Arijas Kanjete: Loš predlog UN za Globalni samit o klimi u Parizu

BRISSEL - Evropski komesar za energiju i klimu, Migel Arijas Kanjete izjavio je da je nacrt predloga Ujedinjenih Nacija o globalnom dogovoru za predstojeći Svetski samit o klimi u Parizu „neuravnotežen, neambiciozan i nejasan po mnogo pitanja“. Ad hoc radna grupa za pripremu Platforme za pariski samit je u prošli ponedeljak objavila ovaj dokument, svodeći ga sa prvobitnih 80, na 20 stranica. Pregovori o finalnom izgledu ovog papira zakazani su za narednu nedelju u Bonu.

Evropske investicije u „čistu energiju“ najniže od 2004. na ovamo

LONDON - Investicije u proizvodnju čiste energije u Evropi umanjene su za 48 odsto u trećem kvartalu u odnosu na isti period 2014, dok su one u isto vreme u svetu u celini uvećane za jedan odsto, pokazuje izveštaj *Bloomberg New Energy Finance* servisa, objavljen 7. oktobra. Investicije u Evropi su između jula i septembra ove godine ukupno iznosile 5,8 milijardi dolara u ovom sektoru energije, što je najmanji kvartalni iznos od 2004. na ovamo.

EU/MMF: Atina da privatizuje nacionalnog prenosnog operatora

ATINA, BRISSEL - Poverioci Grčke zahtevaju od vlade u Atini da do kraja ovog meseca otvori prodaju državnog udela od 66 odsto u

nacionalnoj prenosnoj elektroenergetskoj kompaniji ADMIE, ili nađe drugo rešenje za otvaranje svog elektroenergetskog tržišta, objavili su u petak lokalni mediji. Privatizacija ADMIE je deo paketa mera koje Atina mora da ispuni da bi mogla da računa na buduću finansijsku podršku Evropske unije i MMF-a.

Gasprom prepolovio projekat Turski tok na račun Severnog toka 2

SANKT PETERSBURG - Prvi čovek Gasproma Aleksej Miler rekao je u utorak da ruski gigant neće graditi više od dve linije Turskog toka, prvobitno planiranog da ima četiri paralelne cevi kapaciteta ukupno 63 milijarde kubika gasa godišnje. Prema njegovim rečima, godišnji kapacitet Turskog toka neće iznositi više od 32 milijarde kubnih metara. Miler je na gasnom forumu u St.Petersburgu dodao da ne odbacuje ni mogućnost da se početak gradnje Turskog toka pomeri za godinu dana, na kraj 2017. **Tass** izjave Milera vezane za ovaj i druge investicije u gasovode koje kompanija planira u Evropi, objavljuje u informaciji pod naslovom: Gasprom revidira svoje izvozne projekte u Evropsku uniju. Ta odluka vezana je sa dogovorima sa našim evropskim partnerima o izgradnji Severnog toka 2 kapaciteta dodatnih 55 milijardi kubnih metara, kazao je Miler. On je u izjavi televiziji Rosija 24, dodao da je Gasprom već pripremio plan organizovanje prvih tendera za izvođače poslova na gradnji Severnog roka 2. "Uzeli smo u obzir ukupne potrebe za gasom evropskog tržišta, razmotrili šeme i grafikone i videli da u južnom pravcu nije neophodna izgradnja gasovoda kapaciteta većeg od 32 milijarde kubnih metara godišnje, a to su dve linije", precizirao je Miler.

Erdogan: Turska može bez ruskog gasa

ANKARA - Turska može da kupi gas i iz drugih izvora, ne samo od Rusije, rekao je u sredi turski premijer Redžep Erdogan, u kontekstu krize nastale ulaskom ruskih borbenih aviona prošle subote u vazdušni prostor Tuske. Erdogan je dodao i da je Turska veliki uvoznik ruskog gasa i da bi gubitak takvog kupca bio ozbiljan udarac Moskvi, prenosi **Haber 7**.

A. Medvedev: Gasprom već zatražio priključak za Severni tok 2

Drugi čovek Gasproma, Aleksandar Medvedev, rekao je da je kompanija podnela zahtev nadležnoj instituciji za priključenje gasovoda Severni tok 2 na evropske mreže. "Postoji određena procedura proširenja mreže gasovoda. U skladu sa tom procedurom, podneli smo zahtev za to što će neka količina nekada stići u Grajfsvald (krajnja tačka Severnog toka u Nemačkoj). I sada je zadatak nezavisnih operatera da pojedinačno ili kolektivno, ali verovatnije zajedno, uključe zahtev u plan razvoja", rekao je potpredsednik Upravnog odbora Gasproma. Medvedev je potvrdio da „nije velika stvar“ ako rok realizacije projekta Turski tok bude pomeren za jednu godinu. On je ukazao da na realizaciju Turskog toka utiče politička situacija u Turskoj. Konkretno, 1. novembra će se održati parlamentarni izbori posle kojih će biti formirana nova vlada. **NEDELJA, wpcserbia.rs**

Gasprom: Proizvodnja gasa u Evropi nezaustavljivo ide na dole

MOSKVA - Čelnik Gasproma Aleksej Miler rekao je da su analitičari ruskog gasnog kolosa izračunali da će proizvodnja prirodnog gasa u Evropi pasti ispod nivoa od 200 milijardi kubika godišnje do 2025. "Statistički podaci nam pokazuju da proizvodnja (gasa) u Evropi brzo opada. U 2005. bilo je proizvedeno 317 milijardi kubika, a u 2010. 305 mlrd. Procena za 2015. je 267 milijardi kubnih metara", prenosi **RIA Novosti** izjavu Milera. **NEDELJA, wpcserbia.rs**

BP plaća još 20 milijardi dolara odštete za katastrofu u Meksičkom zalivu

VAŠINGTON - British Petroleum (BP) pristao je da plati kaznu od preko 20 milijardi dolara za gotovo sve tužbe za štete izazvane katastrofalnim izlivanjem više od četiri miliona barela nafte u Meksičkom zalivu pre pet godina. To će biti najveća

korporativna nagodba takve vrste u istoriji SAD, izjavila je u ponedjeljak državna tužiteljka Loretta Lynch. BP je od ranije izdvojio 43,8 milijardi dolara za plaćanje kaznenih i građanskih tužbi te troškove čišćenja, a kompanija je objavila da sada ukupan „račun katastrofe iznosi oko 53,8 milijarde dolara. Novčanim kaznama - koje će biti plaćene federalnoj i vladama pet obalskih država, kao i stotinama opština u narednih 18 godina - finansiraće se obnova okoline i razvojni programi za saniranje posledica najveće ekološke katastrofe u istoriji SAD. U eksploziji na izvoru Macondo i vatri na bušotini Deepwater Horizon 20. aprila 2010. godine poginulo je 11 radnika. **UPI**

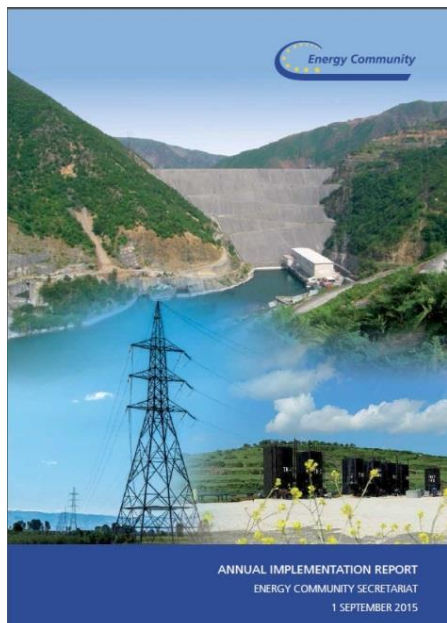
VW: Osam miliona automobila sa „software-varalicom“

FRANKFURT – Volkswagen je priznao da je osam miliona njegovih vozila opremljeno softverom podešenim da krivotvori podatke tokom laboratorijskog ispitivanja emisija izduvnih gasova u Evropskoj uniji, objavio je u utorak jedan nemački dnevnik pozivajući se na pismo koje je automobilski kolos poslao članovima parlamenta. Pismo, datirano sa 2. oktobrom, kaže da se radi o automobilima sa motorima od 1.2, 1.6 i 2.0 litara, piše **Handelsblatt**. Autori pisma, koje je potpisao bivši portparol vlade Nemačke, a sadašnji glavni lobista Volkswagena, Thomas Steg, se izvinjavaju "u ime pogrešnih postupaka nekoliko pojedinaca" i obećavaju da će u celini razjasniti ovaj slučaj. Konfuziju unutar menadžmenta nemačkog giganta izazvana najvećom krizom koju kompanija pamti u svojih 78 godina postojanja, ilustruje podatak da je

portparol VW-a u utorak rekao da mu postojanje ovog pisma nije poznato. Inače, Volkswagen je do sada rekao da će morati da uradi izmene u do 11 miliona svojih dizel vozila širom sveta, uključujući 2,8 miliona u Nemačkoj **NEDELJA, wpcserbia.rs**

Sekretarijat Energetske zajednice: Srbija predvodnik u implementaciji III energetske paketa

BEČ - Sekretarijat Energetske zajednice (EnZ) objavio je 8. oktobra Godišnji izveštaj o sprovođenju obaveza preduzetih od strane zemalja članica potpisivanjem Ugovora o EnZ, koji prvi put obuhvata oblast primene odredbi Trećeg energetske paketa u oblastima električne energije i prirodnog gasa. Rok za ispunjenje ove obaveze istekao je 1. januara 2015. godine, a Sekretarijat u izveštaju konstatuje da su u međuvremenu samo dve ugovorne strane, Srbija i Albanija u potpunosti, a Ukrajina delom prenela Treći energetske paket u svoje nacionalne zakonodavne okvire.

Ovogodišnji Izveštaj Sekretarijata o implementaciji obuhvata obaveze koje su članice EnZ sprovele u periodu od septembra 2014. do septembra 2015. godine, uključujući poglavlja električne energije i prirodnog gasa, nafte, nacionalnih regulatornih tela, obnovljive energije, prirodne sredine, konkurencije i statističkih podataka.

U Izveštaju se navodi da je, generalno posmatrano, postignut mali napredak u ostvarenju istinske nezavisnosti energetske regulatornih vlasti unutar EnZ..

HEP ODS uskoro kreće u projekat ugradnje „inteligentnih brojlara“

ZAGREB - Hrvatski državni snabdevač električnom energijom HEP ODS uskoro kreće u najveći projekat u istoriji firme - zamenu brojila i uređenje priključaka, kojim bi u 15 godina trebalo da obuhvati svih preko 2,1 miliona priključaka u državi, piše **Energetika-net**. Napredna brojila ugrađivaće se o trošku HEP ODS-a, a procenjuje se da bi ceo projekat mogao koštati 3,5 mlrd kuna, odnosno 459 miliona evra, ili 200 evra po obračunskom mernom mestu.

(NE)ISPLATIVO?

U EU 16 država članica uvodi napredna brojila do 2020., dve države još nisu donele odluku, dok je sedam država odustalo od toga jer smatraju da je neisplativo.

Stupanjem na snagu novih Opštih uslova za korišćenje mreže i snabdevanje električnom energijom, HEP ODS je dužan da u roku od pet godina ugraditi brojila s daljinskim očitavanjem na obračunska merna mesta svih kupaca s priključnom snagom većom od 20 kW, a u roku od 10 godina kupcima iz kategorije

preduzetništvo s priključnom snagom do 20 kW. U roku od 15 godina ta bi brojila trebalo da dobiju i sva domaćinstva. Iz HEP ODS navode da „pametna brojila“ omogućavaju daljinsko očitavanje, daljinsko uključivanje i isključivanje, ograničavanje snage i otkrivanje neovlašćene potrošnje električne energije, a bitni su i za bolje integrisanje obnovljivih izvora energije.

Ipak, do uvođenja naprednih brojila, kupci neće energiju plaćati prema stvarnoj potrošnji već se nastavlja praksa akontacijskih rata, a oni koji su se odlučili za samoočitavanje za to više neće plaćati 10 kn (oko 160 dinara) mesečno. Takođe, HEP ODS više neće naplaćivati ni slanje opomene.

Pametna brojila i u Rumuniji

BUKUREŠT - Rumunska podfirma italijanske energetske kompanije Enel počela je sa instaliranjem prvih „pametnih brojila“ električne energije na svom distribucionom području. Do kraja godine firma će postaviti 30.000 novih brojila, od ukupno 2,7 miliona koje planira da zameni u okviru ovog projekta. Rumunski dnevnik **Nine o' Clock** piše da pametna brojila omogućavaju i naplatu računa prema aktuelnoj, a ne procenjenoj potrošnji. Pratiće i kvalitet isporuke električne energije i o svim prekidima i o drugim tehničkim problemima slati podatke u centralni sistem..

Izvesno povećanje naknade za OIE u Hrvatskoj

ZAGREB - Hrvatski operator tržišta energije, HROTE, očekuje da će iduće godine imati prihode umanjene za 198 miliona kuna (3,1 milijarda dinara, ili 26 miliona evra), u slučaju da naknada za OIE koju plaćaju građani ostane na istom nivou kao sada, a to je 3,5 lipe (0,55 din) po kWh. Drugim rečima, HROTE u tom slučaju neće imati dovoljno sredstava da pokrije podsticaje koje isplaćuje proizvođačima zelene energije. Otkupna cena za OIE do kraja ove godine iznosiće 0,53 kn/kWh (8,34 din), ali će, na osnovu novog Zakona o OIE i visokefikasnoj kogeneraciji, ona od 2016. pasti na 0,42 kn/kWh (6,61 din), piše energetika-net.

Očekuje se da će HROTE do kraja ove godini isplatiti podsticaje za 1.2 TWh. Od 1. januara do 31. avgusta ove godine HROTE je po tom osnovu isplatio 685 miliona kuna, dok je 2014. za celu godinu (kada je otkupljeno 0,92 TWh) isplatio 824 miliona kuna, što pokazuje da količina otkupljene energije i isplaćena sredstva iz godine u godinu rastu, pa HROTE za iduću godinu najavljuje subvencije za ukupno 1.8 TWh.

"Ako realizacija bude u skladu s planom tokom 2016. godine na ime cene 0,42 kn/kWh koju će plaćati snabdevači, HROTE bi trebalo da prikupi 756 mil. kn što je za 198 mil. kn manje nego da je cena ostala na 0,53 kn/kWh", kažu u HROTE-u, a **Energetika-net** konstatuje u naslovu: „Izvesno povećanje naknade za OIE u Hrvatskoj“.

Konzorcijum INA-MOL zainteresovan sa istraživanje nafte u FBiH

SARAJEVO - Posle odustajanja naftnog kolosa Royal Dutch Shell-a, konzorcijum INA-MOL saopštio je da je zainteresovan za istraživanje nalazišta nafte i gasa na području Bosne i Hercegovine, potvrdio je u prošli petak predsednik vlade Federacije BiH Fadil Novalić. On je, kako prenosi **Dnevni avaz**, rekao da se Vladi „već najavio INA-MOL u vezi s istraživanjem“. Vlada Federacije BiH u septembru je primila obaveštenje od Shell-a da odustaje od sprovođenja Memoranduma o razumevanju oz 2011. godine, kojim je bilo predviđeno istraživanje potencijalnih nalazišta

nafte i prirodnog gasa na masivu Dinarida, od Bihaća do istočnog dela Hercegovine. Prema grubim procenama Zavoda za geologiju FBiH to područje moglo bi skrivati zalihe od oko milijardu barela nafte. Međutim, samo za početak istraživanja nužno bi bilo uložiti između 300 i 400 miliona dolara. "Shell se povukao zato što cena nafte na svetskom tržištu toj kompaniji ne garantuje prihode da može da finansira i razvoj i ispitivanje bušotina na području FBiH", kazao je entitetski premijer.